

Camí ral Barcelona-Manresa

Sant Vicenç de Castellet

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Vallhonesta. 08295 SANT VICENÇ DE CASTELLET
Emplaçament El tram de Sant Vicenç de Castellet passa per Vallhonesta.

Coordenades:

Latitud: 41.67843
Longitud: 1.90154
UTM Est (X): 408571
UTM Nord (Y): 4614656

Classificació

Número de fitxa 08262-70
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIII-XIX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Alguns trams del camí al seu pas per Vallhonesta es troben en mal estat de conservació.
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Vicenç de Castellet. Plaça de l'Ajuntament, 10. 08295 SANT VICENÇ DE CASTELLET

Fitxes associades:

[Hostal Sant Jaume de Vallhonesta](#)

[Mas Sant Jaume de Vallhonesta](#)

Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: dg., 20/06/2004 - 02:00

Descripció

Era un camí de carena, a l'estil romà, estratègic i pràctic que enllaçava amb una antiga via romana prop de Matadepera passant per Terrassa i Sabadell. El camí transcorre per llocs que ens permeten divisar esplèndides panoràmiques ja que ve de Rellinars carenejant, passa pels Hostalets del Daví, travessa el coll de Gipó i d'aquí torna a carenejar fins a Sant Jaume de Vallhonesta. Després travessa el Llobregat al Pont de Vilomara i arriba a Manresa. El camí es feia principalment per les carenes ja que oferien millor seguretat que les valls tancades. El trajecte durava unes 13 hores. Part del camí segueix el GR-4 fins a Sant Jaume de Vallhonesta, d'aquí va seguint la carena en trams en els que encara hi resten parts del paviment de pedra i de parets de pedra seca. El trajecte de camí que passava per la zona de Vallhonesta fins al Coll de Daví era de ferradura i a Terrassa passava a ser camí carreter fins a Barcelona.

Observacions:

L'any 1997 el Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona va senyalitzar el tram més ben conservat del camí Ral amb fites per facilitar el seguiment. L'itinerari comenta al PK 9,2 de la carretera BV-1221 de Terrassa a Navarcles, i acaba al Pont de Vilomara, amb un recorregut de 14,7 km que es pot fer en unes 5 hores.

Història

Abans de la construcció de la carretera de Can Masana el 1835 i de l'arribada del ferrocarril a Manresa el 1859, aquesta va ser la via de comunicació més important i habitual entre Barcelona i Manresa. Conegut com camí Ral del Coll del Daví, era patrimoni de la corona i després de l'estat, per tant gaudia de protecció reial, era d'ús públic i estava exempt dels cànon de pas que els senyors feudals podien imposar al passar pels seus dominis. En els privilegis atorgats per Jaume I a la vila de Terrassa el 1228, disposava que el camí de Barcelona a Manresa havia de passar per aquesta vila, fet que va beneficiar el pas per Vallhonesta. Però l'existència del camí podria ser anterior a aquesta data si tenim en compte que el pont de Vilomara ja apareix documentat l'any 1193 (SANZ, 2004-2). Tot i que hi havia un altre camí que unia Barcelona amb Manresa passant per Martorell i per Montserrat pels colls de Can Masana i d'Arboç, amb un trajecte més llarg i per això el que passava per Vallhonesta era molt transitat, encara que de més difícil recorregut. Després de passar per Sabadell i Terrassa, el camí s'endinsava en la serra de l'Obac travessant zones abandonades i inhòspites que a partir del segle XVII es van convertir en escenari per l'activitat dels bandolers. També durant la Guerra del Francès i les guerres carlines va ser escenari de fugides i amagatalls, que han contribuït a convertir-la en una via amb moltes llegendes. Bandolers mítics com en Capablanca, maquis com en Massana, contalles sobre tresors, fets insòlits... han forjat un patrimoni tradicional a l'entorn del camí. El coll de Gipó és un lloc mític on hi ha documentats diferents assalts i emboscades entre els segles XVI i el XIX que han mantingut viva la tradició oral. A finals del XVIII queda constància que necessitava urgents reparacions. Zamora, el 1788, en fer el seu viatge, va testimoniar el mal estat del camí al seu pas per Vallhonesta (ZAMORA, 1788). Tot i que es continuà utilitzant durant la primera meitat del segle XIX, transportant a bast el cotó del port de Barcelona a les fàbriques de Castellgalí i Sant Vicenç de Castellet, la construcció de la carretera per can Massana que es va finalitzar el 1835, va marcar l'inici de la decadència de l'ús del camí que va quedar definitivament abandonat al construir-se la línia fèrria el 1859. A partir d'aquest moment el seu ús queda reduït a camí ramader.

Bibliografia

ZAMORA, F. (1785). Diario de los viajes hechos en Cataluña. Edició de Curial, 1978. SANZ, D. (2004-2). Sant Jaime de Vallhonestà: patrimoni històric i monumental. A Dovella primavera-estiu 2004.

